

Valitse oikea avainaihio

Lukko- ja avainmalleja on kymmeniä, ehkä satoja. Onneksi perusmalleja on vain muutama eli sinulla on hyvät mahdollisuudet saada vanhaan lukkoon uusi avain. Sopivan aihion löytäminen on varmintä, kun avaat lukon ja tutkit millainen malli sen sisällä toimii. Avaimen lehteä on lähes aina muokattava lukkoon sopivaksi.

Ota huomioon nämä seikat, kun tilaat avainaihiota:

1. Umpi- vai avopäinen varsi

Vanhoissa pintalukoissa (kamarin- ja komeronlukko) avaimen työntämistä lukkoon ohjaa lukkorungossa oleva tappi. Avaimen varsi on silloin kuin putki, jonka pää on avoin. Useimmat avaimet ovat umpipäisiä.

2. Avaimen varren paksuus

Avaimen varren paksuus on millimetrien osasta kiinni. Liian pieni avain hölskyy eikä välttämättä osu haittalevyihin. Liian suuri avain ei mahdu suojalevyn läpi lukon sisään.

Paksuuden saat selvitettyä parhaiten löytämällä jonkun vanhan avaimen, joka menee lukon sisään napakasti. Mittaa sen varren paksuus työntömitalla.

3. Avaimen varren pituus.

Varren pituuden määrää oven paksuus. Pintalukossa avaimen on ulotuttava puuosan läpi ja aina lukon sisään asti. Oven rungosta sisään upotettuun lukkoon riittää lyhyempi avain. Pituuden saat selville vain mittaamalla oman lukko-ovi-yhdistelmäsi.

4. Hammaslehden muoto

Jotta avain voi pyörähtää lukossa, sen päässä olevassa hammaslehdessä on oltava lovet eli hampaat oikeassa asennossa.

Vanhoissa pintalukoissa ja joissakin upotettavissa lukoissa haitta eli avaimen pyörähdysten estäjä tai salliva este on vain kohouma lukkorungossa. Kun avaimessa on lovi oikeassa kohdassa, avain pyörähtää ja siirtää lukitustelkeä.

1900-luvun puolivälissä yleistyneet lukot, joissa on useita haittalevyjä, joita avain pyörähtäessään siirtää.

Jos lukossa on monta haittalevyä, on avaimen tekeminen jyrksimällä mahdollista, mutta millintarkkaa.

HUOM: Katso myös ohje *Avain lukkoon*.

Tässä aihiomallissa varren pää on avoin.

Pyöreän varren halkaisijan mittaaminen onnistuu tarkimmin työntömitalla.

1900-luvun alkupuolen lukko. Lukon rungossa on haittaharjanne, joka ohittaa, kun avaimen lehdessä on oikean mallinen kolo eli hammas.

Lehtiavain

Varsi

Rajoitin*)

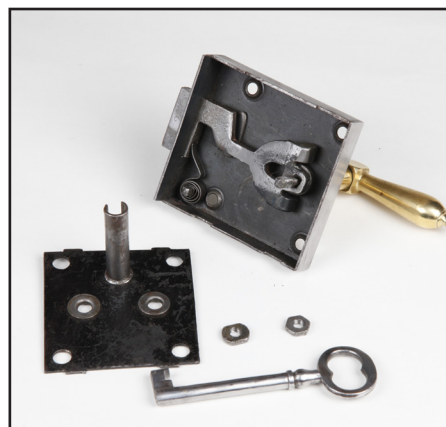
Lehti

Ohjaustappi **)

Hammas

*) Kun avaimen voi työntää lukkoon molemmilta puolilta, avain voi solahdella lukon läpi eli liian syväle. Pieni paksunos varressa estää tämän ja lehti pysähtyy oikeaan kohtaan.

**) Ohjaustappi on useimmiten oven sisään asennettavissa lukoissa, joihin avain voidaan työntää molemmilta puolilta. Tappi pitää varren paikoillaan avainta käännettäessä.

Kamarin lukkoon tarvitaan yleensä melko suuri avain. Tässä mallissa on vain yksi hammas, jonka ainoa tehtävä on ensin haittaluukusteljen ohia ja sitten siirtää sitä.

1900-luvun jälkipuolen lukko, jossa avain on melko pieni. Lehden sekä siinä olevien hampaiden on siirrettävä haittalevyt oikeaan asentoon ennen kuin lukitustelki liikkuu.